

Bijbelstudie
Jelmer Woudstra

Wij zijn het licht!
Efeziërs 5:1-20

INHOUD

Stille tijd.....	2
Imiteren	2
Goedpraten	3
De tijd goed gebruiken	4
Wie geef je de controle?	5
Kringstudie 10.....	6
Verkenning van de tekst.....	6
Thematiek en structuur.....	6
Korte uitleg	6
Boodschap en actualiteit	8
Aanwijzingen voor de kringleider	9
Ijsbreker	9
Inleiding	9
Kringgesprek.....	9
Afsluiting	10

Stille tijd

tussen kringstudie 9 en 10

1

*Volg dus het voorbeeld van God, als kinderen die hij liefheeft, en ga de weg van de liefde, zoals Christus, die ons heeft liefgehad en zich voor ons gegeven heeft als offer, als een geurige gave voor God.
(Efeziërs 5:1)*

Imiteren

De New International Version, een Engelse vertaling, zegt "Be imitators of God..." Je hebt er vast wel eens van gehoord: "leren door imiteren". Kinderen leren veel door te imiteren. Uit het volgende verhaal blijkt dat ook dieren op deze manier leren. Er was eens een zwangere hond die werd aangereden door een auto. Het was ernstig en de dierenarts stelde de eigenaars voor een keuze: of ik amputeer beide achterpoten van het dier, of ik geef het een spuitje. Ondanks het feit dat het meteen duidelijk was dat een hond zich zonder achterpoten heel moeilijk kan voortbewegen, gaf de zwangerschap van de hond de doorslag om te amputeren. Dat gebeurde en de hond leerde zich verrassend snel voort te bewegen zonder achterpoten. Zij gooide beide voorpoten naar voren en trok de romp naar voren.

De dag kwam dat ze moest bevallen en er kwamen acht kerngezonde puppy's ter wereld. Wat bleek toen ze begonnen te lopen? Ze gooiden hun voorpoten naar voren en trokken hun romp mét gezonde achterpoten naar voren, net als hun moeder! Ze deden niets anders dan hun moeder imiteren!

Op dezelfde manier zegt Paulus "Wees imitators van God!". Volg het voorbeeld van God! Wees een na-doener van God! Hoe? Neem 'simpelweg' zijn karakteristieke eigenschappen over, zichtbaar in Jezus Christus. Dit karakter groeit als vrucht van de Geest, maar moet ook bewerkt worden. Een vrucht groeit niet zomaar en niet voor niets staat 'het voorbeeld volgen' in de gebiedende wijs. Paulus beveelt in al zijn brieven om oude gewoontes af te leggen en nieuwe aan te doen. Eén van de vruchten is overduidelijk aanwezig in de eerste verzen van hoofdstuk 5: de liefde.

a) Imitators

- Ga bij jezelf na: in hoeverre ben ik bezig van God te leren door te imiteren?
- Dank God dat je Zijn geliefd kind bent! Bid of Hij je wil aanwijzen waar je nog geen imitator van Hem bent.

b) De weg van de liefde

- Wat stel jij je voor bij 'de weg van de liefde'? Tip: denk aan 'zoals Christus', maar schrijf het voor jezelf wel concreet uit (algemene opmerkingen zetten niet aan tot actie!).
- Dank God voor het voorbeeld van Jezus. Vraag om de kracht van Gods Geest die nodig is om 'zoals Christus' te leven.

c) Voorbeelden

- Denk aan de kerngezonde puppy's die hun moeder in alles imiteerden, zelfs in een onjuiste manier van lopen voor een hond! Het is goed om menselijke voorbeelden, mentors, te hebben, maar in hoeverre volg jij je voorbeelden klakkeloos na? Heb je misschien onbewust verkeerde levenswijzen overgenomen?
- Bid dat God je helpt om alleen 'zoals Christus' te leven en daarbij alleen het goede van menselijke voorbeelden over te nemen.

2

*Want u moet goed weten dat iemand die in ontucht leeft,
zedeloos of hebzuchtig is – dat is allemaal¹ afgoderij –
geen deel kan hebben aan het koninkrijk van Christus en van God.
Laat u door niemand met loze woorden misleiden, want wie God ongehoorzaam is,
wordt getroffen door zijn toorn. Gedraag u dus niet zoals zij.
(Efeziërs 5:5-7)*

Goedpraten

De tekst hierboven uit Efeziërs zeg dat iedereen die in ontucht, zedeloosheid of hebzucht leeft, geen deel heeft aan het Koninkrijk van Christus en van God. Want een gelovige kan (mag!) niet meer in zonde leven. Het past 'gewoon' niet meer. Maar als ik om me heen kijk naar verschillende plaatselijke gemeentes van verschillende kerkgenootschappen, dan zie ik dat er zoveel zonde goedgepraat wordt! De definitie van het Griekse woord voor 'ontucht' bijvoorbeeld - alle vormen van buitenechtelijke (echt tussen man en vrouw) geslachtsgemeenschap - wordt veel, heel veel gepraktiseerd. Welke kerk zegt er nog wat van? Welke gemeente neemt de gepaste maatregelen die Gods Woord ons geeft?

Weet je wat ik het ergste vind? Als zonde toegelaten wordt, zelfs goedgepraat onder het mom 'God is toch liefde?', dan wordt de eer van God aangetast. Als de kerk dát goedpraat, dan maak ik me grote zorgen over de kerk!

Laten we ons alsjeblieft niet verleiden door die lege woorden, die 'goedpraterij'. Paulus is hier toch echt niet zo dubbelzinnig?!

a) Hebzucht

- Hebzucht is afgoderij. Wat wil ('moet') jij allemaal hebben? Het is moeilijk om in een consumptiemaatschappij helemaal niets om bezittingen te geven. Hoe ga je daar mee om?
- Bid dat God je steeds weer vernieuwt in je denken, zodat je niet meegaat in het vaak hebzuchtig denken van onze maatschappij.

b) Hard oordeel!

- Denk eens na over de volgende stelling: "Het is helemaal uit de tijd om alle hedendaagse vormen van buitenechtelijke gemeenschap zo hard te oordelen als Paulus doet!"
- Vraag God je te helpen om drogredenen te onderscheiden van het Woord van God.

c) Goedpraterij

- Zie jij om je heen dat zonden goedgepraat worden? Zo ja, wat zijn daar de argumenten voor en hoe zou je daarop kunnen reageren?
- Dank God voor de duidelijkheid van de bijbel. Bid dat God je de woorden geeft – misschien door middel van een bijbeltekst – om goedpratens te weerleggen.

3

*Let dus goed op welke weg u bewandelt, gedraag u niet als dwazen
maar als verstandige mensen.
Gebruik uw dagen goed, want we leven in een slechte tijd.
Wees niet onverstandig, maar probeer te begrijpen wat de Heer wil.
(Efeziërs 5:15-17)*

De tijd goed gebruiken

Ik vroeg me laatst serieus af: Als ik op mijn zestigste, zeventigste of tachtigste terugkijk op mijn leven, wat heb ik dan gedaan met mijn leven? Kin Hubbard zei: "Een heleboel mensen verwarren een slecht beheer van hun zaken met het noodlot." Als men niet

1 Het is waarschijnlijker dat alleen hebzucht als afgoderij gekwalificeerd wordt, vgl. Kolossenzen 3:5 en Mattheüs 6:24.

tevreden is over het leven, dan wordt de schuld bij alles en iedereen gelegd onder de hoofdnemer 'noodlot' en vaak kijkt men niet naar zichzelf.

Een voormalig topcrimineel zei over zijn leven: "Er is niets romantisch aan het leven dat ik geleid heb. Ik heb gewoon een groot deel van mijn leven verspild." Hij is na vijftien jaar gevangenschap nu fulltime aan het studeren, waar hij in de gevangenis mee begonnen was. Met andere woorden: hij neemt zijn eigen verantwoordelijkheid!

Werken onder arme aidspatiënten was wel het laatste wat de Indiër Paulus Samuël wilde doen. Als afgestudeerd psycholoog dacht hij niet zomaar de kost te gaan verdienen. "Ik wilde rijk worden!" Door zijn werk als psycholoog in een ziekenhuis kreeg hij de ellendige toestand van aidspatiënten in India onder ogen en uiteindelijk besloot hij die mensen niet meer te negeren. Hij zegt dan ook achteraf: "Ik wilde rijk worden, maar God leidde mijn leven anders."

Paulus maakt ons hier verantwoordelijk voor onze tijd. We leven in een slechte tijd, het einde nadert. Dan moeten we nú beginnen om de wil van God te zoeken en daarnaar te leven. We hebben geen tijd te verliezen!

a) Evaluatie

- Tijdmanagement is populair tegenwoordig. Vaak dient het om zoveel mogelijk in een dag te stoppen, maar dat bedoel ik hier niet. Het levert onze maatschappij namelijk al zoveel stress op! Toch is het goed om ons wel af te vragen: Waar besteed ik de meeste tijd aan in mijn leven? Wil ik daar iets aan veranderen? Wat precies en op basis waarvan? Dus niet 'tijdmanagement', maar 'prioriteitmanagement'!
- Dank God dat Hij ons nog steeds de gelegenheid geeft om te leven tot zijn eer en andere mensen te dienen en over Hem te vertellen.

b) Verantwoordelijkheid

- Niemand anders is verantwoordelijk voor de manier waarop wij onze tijd gebruiken. Alleen wij zelf kunnen beslissen om ons als verstandige mensen te gedragen. Wat noemt Paulus nou eigenlijk 'verstandig' in de brief aan de Efeziërs? Maak voor jezelf een lijstje en kijk er elke dag even naar om je scherp te houden.
- Vraag God om zijn wil duidelijk aan je te openbaren in zijn Woord en in specifieke situaties. Misschien speelt er wel iets in je leven waarin je de wil van God zoekt. Bid hier concreet voor (en verwacht antwoord)!

c) Proberen

- Paulus heeft het over 'proberen'. Blijkbaar is het ontdekken van de wil van God een proces. Waar zie jij iets van dit proces in je eigen leven?
- Dank God dat Hij zijn wil niet aan ons onthoudt! Vraag God om geduld in het proces van het ontdekken van zijn wil.

4

Bedrink u niet, want dat leidt tot uitpattingen, maar laat de Geest u vervullen en zing met elkaar psalmen, hymnen en liederen die de Geest u ingeeft.

*Zing en jubel met heel uw hart voor de Heer
en dank God, die uw Vader is, altijd voor alles
in de naam van onze Heer Jezus Christus.
(Efeziërs 5:18-20)*

Wie geef je de controle?

Onlangs zag ik een documentaire op de televisie over het werk van de politie in één of andere Britse stad. Deze aflevering concentreerde zich op de avond en het was een populaire stapavond. Wat dat inhield, verbaasde mij enorm en ik schrok er zelfs van. De stappers leken allemaal wel te veel te drinken. Er waren in ieder geval nogal wat dronken mensen!

Een op het oog keurig stel secretaresses die uit eten waren geweest, veranderden in een felle, schreeuwerige en agressieve 'troep'. Een nette jongen van een jaar of twintig ging

eerst het gevecht met een andere stapper aan en daarna met de politie. Drie jongens vielen twee andere jongens aan en hebben hen zo verschrikkelijk mishandeld... ik huiver nog als ik er aan denk en de videobeelden van de bewakingscamera's voor ogen zie. Al deze mensen verloren volledig de controle over zichzelf. In het dagelijkse leven waren het echt niet opvallend agressieve of luidruchtige mensen. Maar met drank... Paulus maakt hiermee een vergelijking. Niet een hele 'heilige' vergelijking zou je zeggen, maar hij maakt wel een prachtig punt. Je kunt de controle verliezen aan drank, maar dat leidt tot vreselijke gedragingen. Verlies de controle maar aan de Geest! Bewust, dat wel. En dan wordt er positief onder elkaar gesproken en krijgt God de eer die Hem toekomt.

a) Openbare dronkenschap

- "Opgebracht wegens dronkenschap. 1500 euro boete.". Een kanskaart bij Monopoly. Je wordt alleen voor dronkenschap opgepakt als het in het openbaar gebeurt. Met andere woorden: mensen zien het. Ik kan me voorstellen dat een christelijke Monopoly variant de kanskaart bevat: "..... wegens vervulling van de Geest." Dat is natuurlijk positief! Wat ervaar jij van die vervulling in het echte leven? Zou je die kaart kunnen ontvangen?
- Dank God dat Hij je volledig wil vervullen. Bid elke dag opnieuw om vervulling!

b) Controle

- Wie heeft de controle in jouw leven? Jij, drank, hebzucht, de Geest? Wie wil je dat de controle heeft?
- Vraag God om je te helpen je leven in Zijn handen te leggen.

c) Aanbidding

- Een Geestvervulde gelovige stroomt over van aanbidding en dankzegging. In hoeverre zie je dat terug in je eigen leven?
- Dank God 'voor alles'. Neem er de tijd voor!

Kringstudie 10

Efeziërs 5:1-20

Verkenning van de tekst

Context

Het huidige gedeelte wordt aan het voorafgaande gekoppeld door het woord 'dan' of 'dus' (respectievelijk NBG1951 en NBV). Daar stond het nieuwe leven centraal. Dit gedeelte vertelt verder over het nieuwe leven en behandelt daarbij deels dezelfde onderwerpen als 4:25-32. Het gaat echter ook verder dan het voorafgaande.

Thematiek en structuur

Imitators van God

1-2 God navolgen/nabootsen, naar het voorbeeld van Christus

De wil van God

3-5 Waarschuwing tegen hoererie, onreinheid, hebzucht en verkeerde taal

6-7 Waarschuwing tegen drogredenen

8-10 Wij *zijn* kinderen van het licht

11-12 Waarschuwing tegen werken van de duisternis

13-14 Het licht ontmaskert alles

15-17 Waarschuwing tegen onwijze levenswijze

Leiding door de Geest

18-20 Vervulling met de Geest

Het tekstgedeelte bevat een aantal tegenstellingen:

Het gebruik van de tong:

dankzegging ↔ dubbelzinnige, oppervlakkige en platvloerse taal

Duisternis ↔ licht

Vruchtbaar ↔ onvruchtbaar

Deelnemen ↔ ontmaskeren

Ontwaken ↔ slapen

Wijs ↔ onwijs

Verstandig ↔ onverstandig

Op het gebied van beïnvloeding/ leiding:

wijn ↔ Geest

Korte uitleg (tekstverwijzingen naar NBG1951)

1,2. Weest dan...

'dan' verwijst naar Ef.4:32.

'navolgers', letterlijk *mimētai*. Het woord komt uit de toneelwereld. De belangrijkste leertechniek voor een toneelspeler was het nabootsen van zijn grote voorgangers. God volgen is natuurlijk geen toneel, maar we worden wel opgeroepen Hem te imiteren.

3-5. Maar van...

'hoererie', in het Grieks *porneia*. Betekent: alle vormen van buitenechtelijke geslachts-gemeenschap. Dus niet alleen onze definitie van hoererie, noch van porno, maar ook seksuele gemeenschap voor het huwelijk, buiten het huwelijk, incest, enz.

'zelfs geen sprake zijn' kan verschillende dingen betekenen. De genoemde zonden mogen niet besproken worden omdat woorden over zonde de daad dichterbij brengen (Herodotos schrijft over deze gewoonte bij de Perzen), de gemeente mag geen enkele

aanleiding geven voor roddel of beschuldiging door de wereld, gelovigen mogen niet heimelijk vermaak scheppen in de genoemde zonden. In alle gevallen betekent het dat gelovigen zich heel ver van zonde moeten houden!
'geen geval... erfdeel' geeft een groot gewicht aan de aansporingen!

6,7. Laat niemand...

'drogredenen', letterlijk: lege woorden. De waarschuwing kan geïnterpreteerd worden als "Hoe kan men nu binnen de gemeente allerlei zaken goedpraten waarover in de wereld juist Gods toorn zal komen? Dat is toch holle praat!"²

In 'Doet dan niet met hen 'mede' gebruikt Paulus een term uit de zakenwereld: weest geen vennoten met zulke zondaren. Met zulke zakenpartners leid je een eeuwig verlies!

8-10. Want gij...

Paulus heeft het leven in zonde tegen het leven in rechtvaardigheid al vergeleken met dood en opstanding, vreemdelingschap en burgerschap, oude kleren en nieuwe kleren. Nu gebruikt hij de tegenstelling licht en duisternis. Gelovigen waren niet alleen *in* de duisternis, ze *waren* duisternis. Nu *zijn* ze licht, maar alleen door verbinding met Jezus. 'wandelt' is een gebiedende wijs. De levensstijl moet nu de verandering van duisternis naar licht weerspiegelen.

Bij 'goedheid en gerechtigheid en waarheid' moet mogelijk gedacht worden aan Micha 6:8. De eerste zorg van christenen is te doen wat de Heer behaagt.

11,12. En neemt...

'ontmaskeren' heeft de inhoud van 'aan de kaak stellen, bestraffen, afkeuren'. 'schandelijk om te noemen'. Paulus spreekt soms openlijk over de verschrikkelijke werken van de duisternis, maar blijkbaar zijn er grenzen. Hij kan weer op het oog hebben dat de gelovigen niet terug moeten vallen door openlijk over zonde te spreken.

13,14. maar als...

Als zonde aan de dag komt, dan wordt de zonde een stuk minder aantrekkelijk! Het licht toont de ware aard van de duisternis.

'daarom heet het' doet vermoeden dat het daaropvolgende citaat bekend is. Het is echter niet precies duidelijk waar het vandaag komt. Niet het OT, mogelijk een bekende hymne.

15-17. Ziet dus...

'dus' maakt duidelijk dat deze verzen een conclusie vormen. Op basis van het voorafgaande blijkt hoe belangrijk het is om nauwkeurig toe te zien dat gelovigen leven als kinderen van het licht.

'ten nutte makende' betekent letterlijk 'opkopen, alles uit de markt nemen, de concurrent een slag vóór zijn'. Statenvertaling: 'uitkopen'.

'de wil des Heren' valt samen met wijsheid. Er moet naar gezocht worden, gelovigen kennen het niet automatisch en lopen altijd gevaar om de tegenovergestelde richting in te slaan. Daarom moet er gezocht blijven worden naar de wil van God.

18-20. En bedrinkt...

Als je jezelf bedrinkt, geef je de controle als het ware aan de wijn. De gebiedende wijs daarentegen is 'wordt vervuld met de Geest'. Dit staat in de passieve vorm, de vervulling met de Geest komt van God. Maar wij moeten ons wel steeds weer *laten* leiden.

Na de gebiedende wijs 'wordt vervuld' komen er vier deelwoorden. Dus: wordt vervuld, 1) Sprekende, 2) Zingend, 3) Jubelend (lett.: Psalmend), 4) Dankend. Het zijn de uitingen van het vervuld zijn met de Geest. Sprekend, zingend en psalmend zijn duidelijk tegengesteld aan het taalgebruik in vers 4.

2 dr. L. Floor, *Efeziërs: één in Christus* [Commentaar Nieuwe Testament], Kampen 1995, ISBN 90 242 6244 5

Boodschap en actualiteit

Paulus roept ons hier met klem op om navolgers, imitators van God te zijn. Hij heeft al veel over het nieuwe leven geschreven en hij gaat daar mee verder. Hij kan er niet over ophouden! De passie spat er van af in deze brief. Het begon al met dat prachtige gedeelte – het klonk als een lied – over onze redding en de geestelijke zegeningen. Hij maakt dan nu nog eens duidelijk dat wij het licht *zijn*. Dit alles roept om een antwoord: een leven waarin er van allerlei onvruchtbare werken van de duisternis zelfs geen sprake is. Niemand heeft er iets aan (onvruchtbaar!), maar wel aan de vrucht van het licht: goedheid, gerechtigheid en waarheid. Wijze gelovigen leven een leven waarin die vrucht zichtbaar wordt, geleid door de Geest.

De actualiteit dringt zich gewoonweg op. Hoeveel christenen doen niet water bij de wijn? Keuren levenswijzen goed die werken, leugens van de duisternis zijn. Het schaadt het getuigenis van de kerk en de kerk moet afstand gaan nemen van die dwaze levenswijzen. De tijd is al zo kort! Ons getuigenis mag geen schade meer leiden en kan weer krachtig zijn als er bekering van zonde is en als mensen geleid worden door de Geest.

Aanwijzingen voor de kringleider

IJsbreker

Zet je kring in beweging! Begin met het volgende spel: één kringlid wijs je aan als 'dirigent' van de kring. Hij of zij doet één of andere beweging en de rest van de kring moet die beweging nadoen. Doe het ongeveer anderhalve minuut, dat is lang genoeg. Je kunt ook nog een tweede dirigent aanwijzen om het spel nog eens te spelen.

Volwassenen zullen misschien (waarschijnlijk) een beetje onwennig reageren. Maar het kan heel leuk zijn! Er zal gelachen worden. Kinderen lachen zo'n 240 keer per dag, volwassenen nog maar 30 keer! Terwijl lachen echt gezond is. Het ontstrest. Vandaar eens een lichamelijke ijsbreker!

Inleiding

Vat de bespreking van de vorige keer over Efeziërs 4:25-32 nog eens samen. Je kunt ook een groepslid vragen om dat te doen. Gebruik vervolgens de informatie onder 'context' om de kring te vertellen hoe dit gedeelte bij het vorige aansluit. Vertel de kring in welke drie stappen jullie het gesprek zullen voeren (zie Kringgesprek hieronder).

Kringgesprek

Het kringgesprek kun je in drie gedeeltes verdelen, aan de hand van de drie hoofdgedeeltes. Lees eerst de hele tekst samen voordat je de indeling presenteert. Schakel waar nodig de achtergrondinformatie in uit 'Korte uitleg'.

1. Imitators van God

- Hoe kunnen we volgens de tekst navolgers van God zijn?
- Welk beeld roepen de woorden 'navolgers van God' en 'imitators van God' op?

2. De wil van God

- Welke zonden noemt Paulus in de verzen 3 t/m 17? Zet ze op een rijtje en verwoord elke zonde in eigen woorden.
- Wat bedoelt Paulus met 'mag onder u zelfs geen sprake zijn' in vers 3?
- Wat is precies de tegenstelling tussen licht en duisternis?
- Met welke tegenstellingen zet Paulus zijn boodschap zo helder neer?
- Wat is precies een dwaze of onwijze handelswijze, waar Paulus in vers 15-17 over spreekt?

- Heb jij het idee dat je je tijd goed gebruikt? Waar zou je dat willen veranderen? Kun je iets leren van je kringleden?
- Spreek jij andere christenen wel eens op hun levenswijze aan? Durf jij 'algemeen geaccepteerde zonden' aan de kaak te stellen? Op basis van welke woorden uit Ef.5:1-20 zou je dat doen?
- Hoe zoek jij de wil van de Heer?

3. Leiding door de Geest

- Waar uit de vervulling met de Geest zich in volgens Paulus?
- Wat herken je hiervan in je eigen gemeente? En in je eigen leven?
- Door wie of wat laat jij je leven leiden?

Afsluiting

Sluit de kring af met een dankgebed. Paulus vraagt ons om altijd voor alles te danken. Laat iedereen één of meerdere dankpunten vertellen en dank er vervolgens samen voor. Doe ook samen voorbede voor je eigen gemeentes en de plaatselijke gemeentes om je heen.